

DARBO SANTYKIŲ
IR VALSTYBINIO
SOCIALINIO DRAUDIMO
TEISINIS-ADMINISTRACINIS
MODELIS

Renginys (aptarimas-diskusija)

„Darbo santykių ir valstybinio socialinio draudimo teisinio-administracinio modelis“

2014 m. gruodžio 10 d.
“Radisson Blu Hotel Lietuva”

Konstitucijos pr. 20, Vilnius

DARBO SANTYKIŲ
IR VALSTYBINIO
SOCIALINIO DRAUDIMO
TEISINIS-ADMINISTRACINIS
MODELIS

Valstybinio socialinio draudimo teisinis-administracinis modelis: motinystės (tėvystės) socialinio draudimo problemos

Dr. Vida Petrylaitė

Sąvokų keitimas

Reguliavimas:

- Ligos pašalpa, profesinės reabilitacijos, motinystės pašalpa, tėvystės pašalpa, motinystės (tėvystės) pašalpa;

Naudojamos sąvokos – vietoje „pašalpa“ - „socialinio draudimo išmoka“

Paskutinės atveju – svarstytinas pakeitimas į „vaiko priežiūros socialinio draudimo išmoka“

Papildoma garantija asmenims, gimus daugiau nei vienam vaikui

Reguliavimas:

- Motinystės (tėvystės) pašalpa mokama vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos tol, kol vaikui sueis vieni arba dveji metai;
- Tėvystės pašalpa mokama tėvystės atostogų laikotarpiu nuo vaiko gimimo dienos iki tol, kol vaikui sueis vienas mėnuo.

Pasiūlymas:

- Gimus daugiau nei vienam kūdikiui suteikti teisę į tėvystės atostogas ir tėvystės pašlapą iki kūdikiams sueis 70 dienų.

(2013 m. statistika: $353(d)+7(t)+1(k)=361$ potencialių gavėjų)

Motīnystēs (tēvystēs) pašalpos nesant vaiko priežiūros atostogose

Regulīavīmas

- nors pagal ĮST 5 str. 3 d. 3 p.: „motīnystēs (tēvystēs) pašalpa skīriama – apdraustajam asmeniui vaiko priežiūros atostogų metu, kol vaikui sueis vienī arba dveji metai, arba vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 180 straipsnio 2 dalį, metu...“

- faktīškai nuo 2011 m. liepos 1 d. motīnystēs (tēvystēs) pašalpa mokama ir nesantiems vaiko priežiūros atostogose asmenims (19 str.: teisē atsiranda kai asmuo „īšleistas vaiko priežiūros atostogų, īšskyrus pirmaisiais vaiko augīnimo metais, kai vaiko priežiūros atostogos nutraukiamos dėl grīžimo į darbą, ar antraisiais vaiko augīnimo metais).

Motinytės (tėvystės) pašalpos nesant vaiko priežiūros atostogose

- Pašalpos dydžio nustatymo ir mokėjimo nuostatos dar labiau nutolsta nuo atostogų „reikalavimo“
 - „Jeigu apdraustasis, kuris buvo ar yra išleistas vaiko priežiūros atostogų, pirmaisiais vaiko auginimo metais turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinytės socialinio draudimo įmokos....“ mokamas pajamų ir pašalpos skirtumas
- **Pasiūlymas:**
 - Apskritai atsisakyti ĮST-e Motinytės (tėvystės) pašalpos susiejimo su vaiko priežiūros atostogomis

Ligos pašalpos mokėjimas nutraukus darbo sutartį

Reguliavimas:

- Ligos pašalpa po atleidimo iš darbo mokama ne ilgiau kaip 5 kalendorines ligos dienas;
- terminuotų sutarčių atveju dalinai išspręsta LAT praktikos; darbdavio iniciatyva – draudžia įstatymas; susitarimu.

Pasiūlymas:

- Ligos pašalpa po atleidimo iš darbo mokama iki laikino nedarbingumo, kurio pradžia prasidėjo prieš atleidimą iš darbo, pabaigos, bet ne ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų

Papildoma lengvata asmenims turintiems ligos ir motinystės s.d. stažą, bet per ilgesnį laikotarpį

Reguliavimas:

- Ligos pašalpai: 3 mėn. per per paskutinius 12 mėn. arba 6 mėn. per paskutinius 24 mėn.

Pasiūlymas:

- Jei netenkina pagrindinio reikalavimo, „jeigu jie turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 60 mėnesių ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą, iš kurių bent 1 mėnesio draudimo stažas įgytas iki laikino nedarbingumo nustatymo dienos

Papildoma lengvata asmenims turintiems ligos ir motinystės s.d. stažą, bet per ilgesnį laikotarpį 2

Reguliavimas:

- motinystės/tėvystės pašalpomis: 12 mėn. per per paskutinius 24 mėn.

Pasiūlymas:

- ne trumpesnį kaip 24 mėnesių per paskutinius 60 mėnesių socialinio draudimo stažą, iš kurių bent 3 mėnesių draudimo stažas įgytas iki kreipimosi dėl pašalpos dienos (motinystės (tėvystės) pašalpos atveju), motinystės ir tėvystės pašalpos atveju – iki atostogų dienos.